

Nói tiêu u bang nổ i đây, là nói vổ California, nổ i có nổ n kinh tổ lổ n thổ 8 thổ giổ i và bây giổ đã cổ n tiổ n, không trổ nổ i nhiổ u chi phí -- kổ tổ hôm Thổ Hai 2-2-2009, California bổ t đổ u ký nhiổ u giổ y nổ IOU, thay vì chi trổ bổ ng các chi phí u nhổ lổ thổ ng. Không chổ vổ i công quyổ n, mà thổ trổ ng viổ c làm các hẩng tổ tổ i tiêu u bang cũng bổ t ổ n.

Các công ty cổ nhổ và cổ trung đổng cổ a tổ i California là chuyổ n hổ ng ngày. Nhổ ng khi chúng ta nghe tổ i mổ t đổ công ty tổ ng có mổ t tổ ng nhổ bổ n vổ ng lổ i gổ p tai hoổ đổng cổ a thì mổ i giổ t mình: hóa ra đổ i sổ ng thổ c là vô thổ ng, nay có rổ i mai lổ i không. Nhổ công ty Circuit City tuổ n trổ c tuyên bổ đổ p tiổ m, và rổ i dân Quổ n Cam lổ i tổ i tìm mua các mổ t hàng phá giá trổ c khi các tiổ m naổ đổng cổ a.

Hẩy hình dung rổ ng, chúng ta đi vào thổ ng xá, ngổ qua ngổ lổ i, và chổ t thổ y trổ ng vổ ng nổ i mổ t vùng nào đó: vổ y là thêm mổ t con nhổ n rổ t trong thổ i khổ ng hoổ ng tài chánh. Nhổ ng chuyổ n này đẩng xổ y ra bình thổ ng rổ i, tổ i California.

Hay nhổ tiổ m bách hóa Macy's loan báo sổ cổ t giổ m 7,000 viổ c làm, khoổ ng 4% tổ ng nhổ lổ c nổ i đây. Con sổ này chổ là con sổ biổ u kiổ n trong bổ n tin đổ a ra thổ i, vì thổ c sổ Macy's vổ n đẩng tiổ n trình xóa bổ 1,900 viổ c làm trong giai đổ n tái cổ u trổ c. Không rổ có tiổ m Macy's nào đổng cổ a Quổ n Cam không. Bổ n thông cáo cổ a Macy's chổ nói là sổ đổng cổ a 11 cổ a tiổ m. Phổ thổ y, hình ổ nh Macy's đã gổ n liổ n vổ i đổ sổ các thổ ng xá Quổ n Cam, và nổ u tuổ n sau có thổ ng xá nào lổm vào mổ t khoổ ng, thì lổ i buổ n thêm mổ t chổ t. Cuổ c đổ i, mổ i biổ t là đổ y bổ t trổ c.

Cũng bổ t đổ u tổ hôm Thổ Hai 2-2-2009, vì lý do cổ n tiổ n mổ t, tiêu u bang California bổ t đổ u ngổ ng chi trổ 3.5 tổ đô la đổ i vổ i nhổ ng ngổ i chổ tiổ n hoàn thuổ , vổ i các công ty nhà thổ u làm hổ p đổ ng vổ i chính quyổ n tiổ u bang, vổ i các chính quyổ n cổ p quổ n và vổ i các sổ cung cổ p đổ ch vổ xã hổ i cho ngổ i tàn phổ . Thay vào các chi phí u tiổ n mổ t, tiêu u bang bổ t đổ u ký giổ y nổ IOU (IOU = tiêu u bang nổ quý vổ ) đổ xác nhổ n rổ ng tiêu u bang không trổ nổ i, và sổ hoán đổ i giổ y nổ này sang tiổ n mổ t khi này có ngân sắch.

Đổ u bi thổ m cổ a tình hình này là khi ngổ ng chi trổ tiổ n cho các đổ ch vổ trổ cổ p ngổ i tàn phổ . Nổ u ngổ i có thân nhổ, vổ nhổ vổ bà con, gia đẩnh trong khi tiêu u bang còn nổ tiổ n, đổ chổ tổ i khi tiêu u bang có tiổ n chi trổ ... nhổ ng còn đổ i vổ i ngổ i không có thân nhổ bà con đổ nổ ng tổ a tổ m thổ i thì sao?

Tình hình bi thm. Garin Casaleggio, phát ngôn nhân văn phòng Tng y Viên ki m Soát John Chiang, nói, “M i ng i b t đ u b thi t h i t hôm nay.”

Cùng b ch n la là kho n 515 tri u đô ti n ti u bang California chi tr cho các công ty nhà thầu làm theo h p đ ng, và kho n 280 tri u đô ti n tr giúp nh ng ng i ph t t. M t s nha s tr giúp xã h i khác cũng đang ph i ch hàng trăm tri u đô la. Nên th y r ng t i California, nhu c u tr giúp xã hội i tăng. S dân California lãnh phi u th c ph m (food stamp) tăng 13.8% trong năm tính t i tháng 9-2008, trong khi s gia đình lãnh tr c p ti n m t t ch ng trình welfare CalWORKS tăng 5.9%.

Cũng c n ghi nh n r ng, không ph i c khai th t nghi p là đ c ti u bang chi tr ti n tr c p th t nghi p. Ti n này r t nhi u khi b tr nga vì lý do nào đó. Có th là vì b n đ i n đ n không đ đ . Có th là vì gi y t nào đó tr ng i. Nh ng bây gi lý do th ng nh t là s l ng công ch c đ làm các h s cho công quy n đã b gi m. Nghĩa là không đ ng i n a, trong khi s l ng h s ch gia quy t c ch ng ch t. Thí d , m i tháng tr c, H i Đ ng Giám Sát Qu n Cam đã c t h n 250 nhân viên S Xã h i Qu n Cam, nghĩa là h s xin tr c p xã hộ s b tr c u xét, vì ng i làm ít h n.

Tng t , b n tin UPI cho bi t hi n có hàng ch c ngàn ng i dân California có đ n xin ti n th t nghi p b trì hoãn trong vi c khi u ki n. y ban c u xét h s khi u ki n v ti n th t nghi p California đã b tràn ng p vì s l ng công nhân m t vi c, và vì lý do nào đó mà đ n th t nghi p xin tr c p có th s nhi u t i 450\$/tu n c a h đã b S Phát Tri n Nhân D ng California bác b , theo b n tin c a báo Los Angeles Times hôm Th Hai.

Ti u bang California c u xét các đ n xin ti n th t nghi p tr t i phát ghét: ha nhìn con s này, B Lao Đ ng Liên Bang Hoa K khám phá r ng ch a t i 4% các h s khi u ki n ti n th t nghi p i California đ c xét đúng th i h n. Th nào là đúng th i h n? B Lao Đ ng nói, đ n n p 30 nga là p a xét, th m i đúng th i h n. Câu h i là: n u tr h n, không c p ti n th t nghi p, thì làm sao mua xăng đ lái xe lên S n p đ n khi u ki n ti n p?

Báo Los Angeles Times nói r ng, tính t i ngày 23-1-2009, có h n 68,000 đ n khi u ki n xin ti n th t nghi p i California v n còn n m ch xét. Nghĩa là, kho ng 7 s đoàn th t nghi p b tr ng i h s.

Nh&#ng ng&#&i ch&# trích Th&#ng Đ&#c Arnold Schwarzenegger nói r&#ng chính quy&#n n&#u bang California không có đ&# nhân s&# đ&# c&#u xét các h&# s&# khi&#u ki&#n t&#n th&#t nghi&#p này. T&#i sao nh&# th&#? Hay là các công ch&#c ng&#i xét h&# s&# đã cũng đã b&# c&#t gi&#m, đ&# r&#i h&# la&# ra x&#p hàng đ&# n&#p đ&#n xin t&#n th&#t nghi&#p.

Không ch&# nói v&# ng&#&i l&#n tu&#i. T&#i ngay nh&# các sinh viên cũng th&#m. B&#n tin c&#a báo Pacific Coast Business Times hôm 31-1-2009 nói r&#ng các sinh viên t&#t nghi&#p đa&# h&#c kinh doanh t&#i California cũng th&#m.

Thí d&#, nh&# California Polytechnic State University, San Luis Obispo, bình th&#ng m&#i tam cá nguy&#t m&# h&#i ch&# vi&#c làm, là có 180 công ty t&#i tham đ&#. Nh&#ng k&# m&# h&#i ch&# vi&#c làm mùa đông na&#, vào hai ngày 28 và 29-1-2009 v&#a qua, ch&# còn có 130 công ty ghi tên tham đ&#.

V&#y đó, ai cũng co c&#m c&#. Đ&#ng là m&#t th&#i kh&#ng ho&#ng cho California. Nh&#ng hãy nghĩ r&#ng, c&# th&# gi&#i cũng đang nh&# th&#. Cái th&#i nó nh&# th&#. Đ&#nh ch&#u, mà ch&#.